

GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România și streindtate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacția și administrația: Strada Prandului Nr. 15. Inseratele se primesc la administrație. Prețul după tarif și învotată. Manuscrisele nu se înapoiază. TELEFON Nr. 226.

Invingerea lui Balfour.

(—) Rehabilitarea lui lord Fisher n-a reușit. Inzadar a vrut Churchill ca să se readucă la cârmă fostul comandant al flotei engleze, atitudinea lui Balfour va însemna și pe mai departe politica navală a Angliei.

Pentru a cunoaște însemnătatea acestui act, trebuie să ne notăm următoarele. După cum se știe flota Angliei este cea mai puternică în lume. Puterea navală a Angliei este de trei ori atât de mare ca a Germaniei de pildă, și totuși în decursul acestui războiu Anglia n-a putut seceră nici o învingere pe mare. Cauza acesteia este că la începutul războiului, la stăruința lui Churchill s-a patronat ideea, că flota Angliei trebuie ferită de eventuale insuccese, căci oricare în succes al celei dintâi puteri navale ar fi fost comentat ca un eșec al imperialismului englez.

„Politica de conservare” a flotei engleze a eșuat de-atunci. Lordul Fisher, comandantul flotei engleze, la stăruința căruia s-a făcut expediția de la Dardanele, a abdicat de la post. Churchill a urmat politica sovăitoare a lui Balfour, până ce opoziția l-a jălit ca să aplice un tratament radical comandurii flotei — și astăzi Churchill perorează pentru ideea, de-a porni războiul naval cu suma puterii ce poate reprezenta flota engleză.

Până acum nu cunoaștem decât foarte palide amănunte din desbaterea parlamentară, ce s-au ocupat de politica externă a Angliei și zările informativ din surse oficiale susțin că opoziția lui Churchill a dat greș și că lordul Balfour a învins. Invingerea lui Balfour este o nouă recunoaștere a slăbirii organice a Ententei. Dacă Ententa ar fi în stare să porneasă ofensivă atât pe uscat, cât și pe mare, de ce puterea dintâi navală a lumii refuză concursul ei pentru a forța succesul definitiv?

La începutul războiului Sir Edward Grey spunea cu emfază că Europa este așezată pe bordul vaselor de războiu ale Angliei și că oricare mișcare dușmănoasă a armatei germane împotriva teritoriului englez ar provoca bombardarea unui port german. Și optimis-

mul lui Grey nu era prea exagerat, căci dacă Germania nu ar fi avut submarine, care să pareze atacul cel mai înverșunat al Dreadnoughturilor cu ușurință, astăzi poate atât Hamburgul, cât și Brema, Copenhavenu-l și Kiel-ul ar putea să zacă în ruină.

În contra puterii covârșitoare a Angliei pe mare, Germania s-a folosit de submarine. În războiul actual se scrobesc nu numai țări, ci și vechi doctrine militare. Odi-noară, și nu cu puțin ani în-ainte, scriitorii militari susțineau, că pentru siguranța hotarelor ridi-carea forturilor este de-o însemnătate vitală. Exemplul Antwerpenului, al Liege-ului, al Przemyslului, al Ivangorodului și foarte probabil al Verdunului a arătat și a documentat că în fața mortierelor germane forturile nu pot rezista mai tare, decât câteva pa-rapete de carton. Sistemul ja-ponez, de-a lupta la poziție prin tranșee — este introdus în lupta modernă și forturile nu mai sânt atât de temute ca mai de mult, când să spunea că nu post este o chee a țării.

Tot astfel s-a schimbat lupta pe mare. Înainte cu câțiva ani să cre-dea că un uriaș panterat, un Dre-adnought este în stare să reziste tuturor atacurilor dușmănoase. A-proape toate puterile Europei s-au întărit flota cu Dreadnoughturi și invenția germană, submarinul mo-dest, a răsturnat întreg sistemul. Astăzi un submarin este în stare să arunce în aer un Dreadnought și numai astfel putem înțelege că flota engleză temută nu numai pentru superioritatea ei, ci și prin marele număr al vaselor de războiu, este silită să stea în nemiscare, să se ascundă în porturile Angliei, ori să lupte în potriva sutelor de mii de pierderi, câte i le pun spiritul intuitiv al militarismului german.

Balfour este un bun cunoscător al organizației militare germane și nu vrea să jertfească o bună parte a flotei engleze pentru a satisface dorinței opoziționaliilor. Churchill în lunga-i călătorie făcută în Franța s-a putut convinge că opinia pu-blică franceză întreabă cu drept cu-vânt revoltată: unde-i flota en-gleză, temută și puternica flotă, și de ce nu-și împlinește datoria? Ace-iaș întrebare să repetă în articolele lui Clemenceau, Hervé și Charles

Humbert și Churchill vrând să aducă în situație neplăcută pe Bal-four, cu care are un vechiu proces de divergență silește pe guvernul englez ca acesta să rechieme pe lordul Fisher, fostul comandant al flotei engleze și războiul naval să fie purtat cum nu să poate mai serios din partea Angliei.

Parlamentarii englezi — așa să vede — nu vor să fie încân-țați de spectrul ruinei flotei engle-ze și atacul violent al lui Churchill, n'a fost primit cu aplause la adresa lui Balfour. Războiul nu va fi purtat deci pe mare cu furia pre-tinsă de Churchill și Dreadnought-urile truface se vor ascunde dina-intea submarinelor modeste. . . Și de astădată Europa se poate con-vinge, că Anglia nu-și jertfește a-vuția pentru probleme și un Dre-adnought fi este mai prețios decât constituția Belgiei. Este cu ade-vărat cinică atitudinea Angliei, de-a pretinde dela toate puterile suma efortului național, de-a ruina țări și popoare pentru a asigura supremația engleză pe mare și în colonii și astfel în întreaga lume.

Submarine germane în a-propiere de Salonic. Din Atena se comunică:

Din Salonic sosesc următoarele amănunte cu privire la submarinul ger-man, care și-a făcut apariția la Cara-burnu: Submarinul german supraveghea plecarea vaporului pe care generalul Sarrail avea să meargă la Atena, spre a-l scufunda la momentul potrivit. E-ștind la suprafață, el s-a prins într-o plasă de pescuit submarin, din cele așezate de englezi. În eforturile făcute pentru a scăpa din plasă, submarinul a tras plasa după dânsul. Sentinelele au dat imediat alarma. Două contratorpiloare au plecat imediat în urmărire la el. Au tras câteva focuri fără să-l nimerescă, după care submarinul s-a afundat în mare, pierzându-și urma. Toate vapoarele cari trebuiau să plece în ziua a-ceea, au fost oprite. Generalul Sarrail a fost nevoit să plece cu o zi în urmă și cu mai multe precauțiuni, fiind es-cortat de o întreagă escadră de tor-piloare.

Apariția submarinelor germane, la doi pași de portul Salonic, a birgat groază în anglo-francezi.

Adunarea generală a „Victoriei.”

În legătură cu raportul publicat în nrul nostru de ieri lăsăm să ur-meze

Raportul direcțiunii.

Onorată adunare generală!

Deslăntuirea războiului mondial, sub durata lui lungă, de când acesta a smuls și duce pe totomul, care poate purta arma de a vatra și moșia lui pe câmpul de luptă, a spăsat greu a pro-dus simptome turbure în viața de stat, socială și a scos din țipini toată viața economică.

Nu este o talpă de pământ a vie-ței economice, care să nu simtească efectul natural și predominant a ră-s-boiului, care cu o putere proprie e-lementară a răsturnat toate combina-țiile și teoriile economice finanșiere făcute în tineața vremurilor de pace.

În aceste timpuri de supremă îm-portanță pentru toată lumea și în si-tuația periculoasă a acestor evenimente fatale, au fost și ne sunt și nouă îm-puse mari datorii, cari ne silesc la și mai multe prudențe și la deosebită grijă față de tot ce e în jurul și este legat de interesele Institutului nostru.

În actualul război impus nouă de dușmanii patriei noastre, și în situația dată privind la succesele și puterea de rezistență a patriei noastre agricole. În asemenea ori alte țări, apoi gândin-du-mela blocade, export, import și con-sum de toate felurile, putem avea o mângâiere sufletească, fiindcă s'a do-vedit și se dovedește tot mai mult, că o țară agricolă suportă mai ușor răz-boiul, are mai puține pagube de ven-it, decât o țară eminentamente indu-strială.

Este foarte natural, că în timp de război viața economică se mobili-zează tocmai ca și soldații.

Mobilizarea vieții economice, în-mulțirea mijloacelor de plată în urma reovirării mărfurilor din industrie și comerț, lichidările bucatelor și a v-teilor de tot soiul au produs abundență de bani, care însă iarăși pe drumul ei a aliat — poate tranzitor — plasare la Institutule de bani.

Cu toate acestea și în situația schimbată, viața economică din patria noastră admirabil și-a îndeplinit și-și face datoria ca factor important pen-tru reușita războiului.

Pe cât de mari au fost rezultatele produse pe terenul militar, așa de mi-nunat și succes a fost și Războiul fi-nanțiar al monarhiei noastre. O dovadă vie de conștiință, însuflețire și jertfe aduse de popoarele ei.

Am luat parte și am inițiat o vi-șă mișcare pentru banul succes — și la apelul statului nostru emis pentru a-coperirea speșelor de războiu — la In-stitutul nostru s'au subscris de tot în

trei emisii aproape 3 milioane coroane din care sumă Institutul nostru singur a subscris o jumătate de milion pentru stocul efectelor noastre proprii.

Ce privește strict activitatea In-stitutului nostru în decursul anului 1915, constatăm faptul firesc al situației schimbate și rețineria noastră dela a-faceri expuse deosebitelor fu-turațiuni, făcând numai puține afaceri noi, sigure, însă și leone de lăvidat.

Efectul greu a Războiului s' a re-simțit mai mult la escompt și hipotecă.

Circulația acestor două ramuri a fost mai mică decât în anii trecuți în urma abundentei de bani și a situației create de războiu.

Sumele mici a reescontului din bilanț, precum și relombardarea efec-telor dela împrumutul de stat, — pe care l'am folosit numai tranzitor, încă la începutul anului curent — e-am re-plătit total și astfel cambii în circulația de reescont și relombardări n'avem.

Sub toată durată războiului am grijă de regularea și asigurarea pre-tenziilor dela centrală și filiale.

În culanterie am mers până la ex-trem față de clienții duși pe câmpul de luptă.

Depunerile spre fructificare au crescut cu 2 și jumătate milioane de coroane la considerabila sumă de K 16 milioane și 504 mii.

La tot cazul faptul acesta îm-bu-curător avim să-l atribuim nu numai abundanței de bani, dar și marel în-cerceri a publicului față de Inst-tutul nostru.

Pentru ca să onorăm aceasta mare încercere a depozitenilor noștri față de Institut, așa credem, că e convinsc ca și în viitor să dotăm înmăsură tot mai mare fondurile noastre.

Ne ținem de o plăcută datorință a Vă amuaș, că și în anul acesta de grele încercări, nu numai că nu ne-am atins de fondurile noastre de rezervă, dar le-am dotat astfel, ca aceste să fie tot-deauna temelul activității și progre-sării Institutului nostru.

În anul acesta fondurile noastre au crescut cu dotarea din anul pre-ent de C. r. 59955.87 la suma considerabilă de C. r. 2,250984.87.

De nouă Acțiunile

În scurtă vreme, cu ajutorul lui Dumnezeu și pe lângă o muncă inten-sivă, onestă și pricepută, capitalurile D-Voastră proprii vor aduce la suma respectabilă de 5 milioane de coroane.

Aveați act.vă a Institutului sa ciferasă cu suma de K 23,531149.57.

Iar totala circulațiune din anul trecut a fost K 348,916711.46.

După aceste cu o dorobă și silită-facție și bucurie Vă prezentăm pe anul 1915 un bilanț solid, res. moș și în-vid cu un venit curat de K 394906.58.

Având deplină conștiință a vra-murilor mar. și grele și peste tot a situa-ției de astăzi, Vă rog să primiți și să vo-

Din Carnetul unui glotaș.

Acum un an eram încă știbile. Imi aranjam daraverile familiare, avi-sam clienții despre plecarea mea la armă, cu un cuvânt făceam toate pre-gătirile pentru a intra sub steag. În 14 Februarie m-au petrecut toate ne-muriile la gară și numai sufletul scoate știe, cum m-am despărțit de tata, de nevastă și copil... Un șuer strident și locomotiva se pune în mișcare. Încă un adio, un făfăit de bătăste și trenul mă duce spre cetatea Bălgăradului.

La Teliuș m-am dat jos pentru a s'imbă trenul. Pe peron o ceată de moși de ai noștri, așteptau și ei pleca-re trenului. Unu mai măruntel scoate din șerpar un fluier, și așa rasimă de un prete și întonasă o doină jălnică de și se rupea inima. Un tovarăș al lui începe să-l acompanieze cu gura trăgând încet o doină:

Bălgărad cetate mare,
Câte lacrimi amară,
Să vară de astă vară,
După crăci codrilor
Din în ma munților
Care s'au și-o lăsatu
Și la tinea o plecatu
La slujbă la împăratu.

— Taci mo! Nu face larme moi mocan, che nu este la oi! —

Biletul moș a încetat, și-a șters cu mâneca cămeșii fluierul și l-a ac-cuns în șerpar.

Sosind trenul dela Blaj m-am în-tălnit cu vre-o câțiva cunoscuți, am mai povestit despre evenimentele din zilele din urmă, dar pe fața feccăruia să vede că vorbește numai din com-plezanță. Mîntea și gândul feccăruia era departe — la casa, la masa și la cămi-nul părăsit.

— Gyulfehérvár, Piek!, Maros-lye Arad felé beszélni harmadik vágóy! —

— Mă rog care gheseș mare la Bălgărad ?

— Acelal — Numai te sule iute, că mai târziu nu-i găsi lo!

Meșii lei sau desăgii și lăduțele de lemn și vreau să ăse urce într'un cu-peu clasa doua.

— Hătra, bagey, harmad osztály! —

— Măi, nici când mă duc la moarte nu mă lasă domniile aceștia să mă suli unde-i loc ?! . . .

La Alba-Iulia am avut o primire cu paradă. Am avut noroc că am avut bilet, că de nu trebuia să stau în rând cu ceilalți glotași pentru a fi »stram-polit« în cetate.

La oțel abia aflu oada.

— Mă rog tăte sobel's pline de tisturie și cătane.

— Ba este una goală, că Leit-nandu din Nr. 27 s'o dus în Bosnia.

Am avut noroc. O oada mică, cu o singură fereastră spre coridorul no-ae-riat. M-am bucurat însă că am găsit și asta și mă cugetam că cine știe prin ce cuburi va trebui să dorm ca soldat. Obosit de drum și muncit de mii de gânduri m-am culcat, fără a mânca de cină.

În 15 Februarie m-am prezentat la comanda militară. Aici m-au îm-părțit la compania. La companie scoate un sergent bătrân — românu pe semne — niști protocoale vechi și imi ostește datele mele personale de acum 10 ani.

— Dt ai fost în școale de »frei-willigie«?

— Da, — îi respund eu.

— Apoi să meri să-ți cumperi stele, ca domnul căpitan te face dea-una șarjă, dacă aude că ai fost în ș-coala de freiwillig!

La companie m-au făcut și în-dată instructor. Mi-au dat 16 fiole din jurul Aludului să-l instruez în tainele artei militare. După »Gelenksburguric« am mers pe »Excilplatz«. Asolo mă

sileam tocmai să espile unui mocan mai greu la cap Dintre Gălz!, că la oțelie soldatul e stângasii. Când pornește la drum pășește cu piciorul stâng mai întâiu, iar când să întoarce să învărte pe călcăiul stâng și altele. Ojată aud ceva vorbă la spate, mă întorc, era un căpitan cu stegarul și cu sergentul din cancelarie. Saut mi-litărăște, deși nu aveam chipul militar în cap ci o călcăiu de blană.

— Văd că te pricepi, să vede că ai fost în școala de voluntari. Peste două săptămâni ești căprar, apoi te poți duce la front!..

Dorința căpitanului nu s'a îm-plinețit însă. Cei dela »Kader« m-au trinit cu câțiva coșci la un regiment tocmai în cealaltă parte a împărațel. Aici am ajuns și eu recrut ca tot re-crupți și a trebuit să gusc toate plă-cerile și delicatessile pregătite de in-structorii pe seama recrutiilor. La sfâr-șitul lui Aprilie am făcut ceva esamen tehnic și în prima Ma u au fost în-țințați toți voluntarii dela companie la gradul de »Frateric«.

De atunci n'a aruncat soartea încoace și încolo, iar ieri când să îm-plinei anul de când serveș sub steagul împărateșc m-am trezit și eu »domn căprar«. La miliție adevă »Frateric«

nu-i domn, domnia să începe numai la căprar.

După avansare am dat un mic banchet. Toți cei avansați erau veseli. Cebul gotea mereu din bucuria lui Gămbinus. Ungurul, sau na bine zis schvabur maghiarizat juca ciardaș prin oada. Germanul — un basagașcu din r — făcea planuri pentru noi aventuri.

— Nu-i așa, îndată ce ai două stele, ai mare trece și la ințea teteor?..

— Ba da. — I-am spus eu mecanic și gândul meu s'ura departe »pe lăbitul nostru Arceal, la casa mea, la cubul meu ferocit, unde va duice pușcor așteaptă cu dor relatoarcerea taticului sau.

Ce ironie a so-șii?... Acum un an când am intrat sub arăe, au vrut să mă facă a regimentul meu după două săptămâni căprar și aici în țara neamănuai a trebuit să mănc un au întreg pănea instrăinării, ca să ajung după un studiu de aproape 30 de ani și la mișie domn... »domnu căprar«.

a. r.

ati toate propunerile directiunii de mai jos si in special sa votati si in anul acesta o suma de 10000 coroane propuse pentru scopurile filantropice-culturale.

Va raportam ca dintre functionarii nostri sunt inrolati 32, iar 26 isi indeplinesc datoria patriotica pe campul de onoare.

Ca bucurie va aducem la cunoastinta guvernului si rugarea noastra si propunerea camerei comerciale de aici a siberat mai pe toti sefi de centrala si filialele institutului nostru.

In urma numarului scazut al functionarilor cei ramasi ramasii, atat la centrala cat si la filiale, cu un deosebit zel, nu numai ca si-au indeplinit datoria, dar au sunat si si noapte pentru inerea la buna reguila a afacerilor institutului ma ales la inchiderea scoalilor din anul trecut.

Dupa aceasta cu durere va aducem la cunoastinta moartea functionarului nostru in reargere Vasile Arjoca si alui Petru Ruscus, acesta din urma mort pe campul de lupta. Memoria acestor erodinoși si buni functionari vom pastra-o cu pietate.

Va anuntam in senzu statuteor, ca dupa vechime, esind din directiune domni Roman Ciorgariu si Dr. Aurel Demian, iar comitetului de supraveghere aspirandu-i mandatu, Va rugam sa alegeți doi membri in directiune pe 4 ani, comitetul de supraveghere pe 8 ani, si cenzorii pe un period statutar de 5 ani.

In urma si pentru justificarea si ilustrarea raportului nostru prezent, avem onoare a va prezenta - casi oglindă curată - tabloul operatiunilor noastre din anul 1915.

Conspectul operatiunilor din anul 1915.

I. Depuneri.

Starea la 31 Decembrie 1914 K 14,000593.55
In decursul anului 1915 s'au depus K 8,022309.74
Total K 22,022903.29

II. Escont.

Starea la 31 Decembrie 1914 K 18,473014.52
In decursul anului 1915 s'au escontat K 41,450429.92
Total K 59,923444.44

III. Hipoteca.

Starea la 31 Decembrie 1914 K 2,897290.-
In decursul anului 1915 s'au acordat K 45180.-
Total K 2,882420.-

IV. Imprumuturi in cont-curent cu acoperire hip. si de efecte si pe obl. imprumut de stat.

Starea la 31 Decembrie 1914 K 2,980062.45
In decursul anului 1915 s'au acordat K 1,787618.71
Total K 4,777681.16

V. Lombard.

Starea la 31 Decem. 1914 K 88669.-
In decursul anului 1915 s'au acordat K 2910.-
Total K 91579.-

VI. Circulatiunea casei.

Starea numararului la 31 Decemvri 1914 K 271324.99
In decursul anului 1915 au intrat K 102,886052.01
Total K 103,157377.-

VII. Totala circulatiune in anul 1915

Pe baza aceasta Va propunem si rugam sa primiti urmatoarea distribuire a profitului curat din 1915:
Din profitul net de . . . K 394906.58
Se dau 5% dividend dupa ospitalul de actii . . . K 125000.-
Restul de K 269906.58

II. Se imparte:
a. 10% fondului special de rezervă K 269906.66
b. 10% tantiema directiunii . . . K 269906.66
c. 2% tantiema directorului executiv K 5398.12
d. 3% tantiema comitetului de suprav. K 8097.13
e. 4% tantiema functionarilor Inst. K 10796.24 K 73272.83
Restul de K 191633.72

III. Se imparte:
a. 5% supradivideada actionarilor K 125000.-
b. 10% fondului de pensii . . . K 191633.72
c. Pentru scopuri filantropice-culturale

la dispozitiunea directiunii . . . K 10000.- K 154163.37
Restul de K 37470.35

IV. Se traspune in contul venitului anului 1916.

In conformitate cu aceasta Va rugam sa fixati dividendu pe anul 1915 cu 20 coroane de actie, platibila imediat dupa adunarea generala.

Totodata Va rugam:
1. Sa aprobati raportul nostru si bugetul inchinat la 31 Decembrie 1915,
2. Sa primiti propunerile noastre cu privire la distribuirea venitului curat,
3. Sa hotarati asupra celorlalte obiecte puse la ordinea zilei,
4. Si in fine sa dati absolutul atat directiunii, cat si comitetului de supraveghere pe anul de gestiune 1915.

Romani din Basarabia.

- Starea lor culturala - bisericeasca. -

Zilele trecute d-l profesor C. Sp. Hasnig a tinut la Cercul de studii al partidului liberal din Bucuresti o conferinta asupra Condițiilor vieții culturale a Romanilor din afară de Regat.

In ceea ce privește romanimea din Basarabia conferențiarul a spus între altele:

In această provincie viața culturală Românească este aproape nulă.

Urmărindu-se aici extinderea statului slav, Moldovenii, 1,585.369 loc., adică 63 la sută din populația totală, deși într-o situație economică relativ bună - răzeși ori mazili - sunt copleșiți de masa imensă a Rusiei și viața lor românească nu se menține decât prin pasivitate și inerție.

Biserica e rusească, școala rusească. Numai în seminarii se învață puțin românește, ca un obiect oarecare. De aceia Românii fug de școală și chiar de biserică.

Sunt 586 școli primare și 56 școli medii, dar nici una nu e românească. Pentru școala rusească nici nu există un popor român, eare să aibă și el un trecut, o cultură, școala nu învață de cât disprețuirea vieții românești. De aceia mediul cultural e de un nivel cu totul scăzut.

Apare o revistă bisericească, și una enciclopedică, scrise în românește cu litere rusești - dar cu totul lipsite de spirit național.

Contactul cultural cu Românii din regat nu există, în cât zadarnic strigă câte un basarabean mai conștient - Tudor Roman - „dați lumină, dați lumină moldovenescului popor“.

Din punct de vedere cultural românesc Basarabia poate să fie însemnată pe harta noastră culturală cu o mare pată neagră.

Rechemarea trupelor franceze dela Salonic.

Din Sofia se comunică:
Din cercuri bine informate din Salonic se comunică că se face o nouă concentrare a armatelor anglo-franceze de sub comanda generalului Sarrail.

După această regrupare, trupele engleze au ocupat primele pozițiuni de pe front, iar trupele franceze ocupă spre sud pozițiunile din imediata apropiere de Salonic.

Această nouă concentrare ar fi în legătură cu marile operațiuni din Franța. După o informațiune complementară, se afirmă că generalul Sarrail a primit ordin de la statul major din Paris, că trupele de expedițiune franceze să fie ținute în apropiere de Salonic gata, pentru ca la prima chemare, - în caz de nevoie, - să se poată imediat imbarca pentru Franța, unde se presupune că prezența lor ar putea deveni necesară.

Generalul Sarrail a executat ordinul ce i s'a dat, dar în aceeași timp, a comunicat la Paris că trupele engleze, singure nu sunt în stare să reziste unei ofensive contra Salonicului, chiar dacă această ofensivă ar fi intraprisă numai de trupele bulgare.

Generalul Sarrail își declină, prin urmare, orice răspundere.

In legătură cu eventuala rechemare a trupelor franceze, au și sosit în portul Salonic și un mare număr de vase de transport.

Din România.

Bugetul Statului - Incidentul bulgaro-român de pe Dunăre. - Militare. - Colonia albaneză la princesa de Wied.

Bugetul general al Statului pe exercițiul 1916-1917 a fost fixat la suma de 650 milioane cu un spor de 45 milioane mai mult de cât bugetul exercițiului în curs. Sporul a fost provocat de cheltuielile ministerului de război și plata dobânzilor la împrumuturile acordate de Banca Națională.

D. contra amiral Băleșcu, și Doan, directorul ministerului de externe și alți membri ai comisiei mixte, numită pentru a proceda la o anchetă asupra cunoscutului incident bulgaro-român de pe Dunăre dela Flămânda, au sosit la București, iar rapoartele d-lor au fost prezentate la ministerele de război și externe.

Direcțiunea generală a munițiilor din ministerul de război, este autorizată de a emite certificate pentru transportul de materiale cu preț redus. Aceste certificate vor fi semnate de directorul general al munițiilor, A. Saligny, sau de inginer C. D. Busilă.

-D-nii colonel G. Mărdărescu și G. Scărlătescu, au fost numiți membri în comitetul consultativ al stat-majorului din ministerul de război.

Luni dimineață, au fost primiți în audiență de către A. S. Prințesa Sofia de Wied, regina Albaniei, la Palatul Cotroceni, d-nii dr. Nicolae Zografi și dr. Vasile P. Zografi, notabili albanezi din Corița.

Audiența a ținut aproape o oră; Prințesa Sofia de Wied s'a interesat foarte de aproape, de chestiunea Albaniei, și-a arătat admirația cătră poporul albanez și a asigurat pe reprezentanții coloniei albaneze că în viitor se va întoarce în frumosa lor țară.

SITUAȚIA pe câmpul de război.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Budapesta 14 Martie. - Din marele cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

In nordul monarhiei și pe Câmpul de operații din Balcani: Nimic nou.

La granițele italiene. Pe frontul dela Isonzo încep să se desvolte lupte mai mari. De ieri începând Italieii atacă cu forțe puternice. Ei au fost în tot locul respinși. La capul de pod dela Tolmein activitatea dușmanului s-a restrâns la un foc foarte violent.

In sectorul dela Plava au eșuat încercările dușmanului de a distruge obstacolele noastre. La capul de pod dela Gôrs au fost respinse două atacuri la poziția dela Podgora, și unul la șanțul de pod dela Lucinico.

Partea nordică a platonului dela Doberdo a fost atacată în repețiți rânduri de către forțe puternice. La San Martino regimentul de infanterie Nr. 46 din Seghedin a respins săngeros șapte asalturi.

Generalul de divizie Hoyer locțiitorul șefului de stat major.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin, 14 Martie. - Buletinul oficial al mareului cartier general german e pentru ziua de azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest: In general nu a obvenit nici o schimbare în situație. O ciocnire mai mică la Wietje, spre nord-ost dela Ipern, s-a terminat cu respingerea Englezilor.

Sublocotenentul von Immelmann a împușcat câte un avion dușman, unul la ost dela Arras și altul la vest dela Bapaume. Pas-

gerii sunt morți. Sublocotenentul von Bohke a făcut să se prăbușească două avioane dușmane în poia liniilor franceze, deasupra fortăreței Marre și la Malancourt (la nord-vest dela Verdun). Ultimul a fost distrus de artileria noastră. Cu aceasta ambii ofițeri au scos din luptă al zecelea și al unsprezecelea avion dușman al lor. Un biplan englez după o luptă aeriană a fost silit să aterizeze la vest dela Cambrai. Pasagerii au fost făcuți prizonieri.

La ost și sud-ost și pe câmpul de operații din Balcani: Nimic nou.

Austro-Ungaria a întrerupt legăturile diplomatice cu Portugalia. Din Viena se comunică:

In urma decretării stării de război între Germania și Portugalia s'a dat ordin ambasadorului nostru la Lissabona să-și ceară pașapoartele și să părăsească împreună cu personalul ambasadei țara. In același timp s'au înmănat reprezentantului portughez la Viena pașapoartele.

Conscrierea și recrutarea celor de 18 ani. Biroul ungar de corespondență comunică cu data de ieri:

Mâne va apare un comunicat privitor la conscrierea respective recrutarea tinerilor de 18 ani.

Pentru Orfani și Văduve.

Incasări din 1/X 915 - 12/III 916 n. cu interese . . . 305 c. 23 f. Anuța Fechet . . . 19 c. 20 f

D-l Ioan Socaciu cantinier în Alba Iulia și doamna Sofia Voian din Hondol în loc de anuțul căsătoriei lor în 4 Februarie. 15 - La olaita 339 > 48 f.

ȘTIRI.

- 15 Martie n. 1916.

In amintirea directorului Virgil Onițiu va avea loc Mercuria viitoare - precum am anunțat - o serbare școlară comemorativă în sala festivă a gimnaziului român din loc. Pentru ca la această serbare pioasă să poată participa un public cât mai numeros din Brașov și împrejurimi s'a fixat începutul pe Mercuri în 9/22 Martie a. c. la orele 5 1/2, seara. Programul amănunțit îl vom publica în unul din numărul viitori.

Ambasadorul german Busche la Brașov. Ambasadorul Germaniei la București d-l von dem Busche a sosit cu trenul accelerat de ieri după amiază în gara Brașovului, venind din București. Distinsul oaspe a fost primit la gară de l consul H. Lerchen, șeful consulatului imperial german din Brașov. D-l Busche a făcut o scurtă vizită la consulatul german, după care s-a reîntors cu automobilul la gară, plecând cu trenul accelerat mai departe spre Germania.

Ziarele din România sunt informate că ambasadorul Germaniei a plecat pentru 6 zile la Berlin.

Parastas. Implinindu-se mâine Joi în 3 Martie a. c. st. v. 6 săptămâni dela trecerea din această viață a fericitului în Domnul adormit Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meștanu, consistoriul arhiepiscopal va celebra parastas în biserica catedrală din Sibiu Sămbătă în 5/18 Martie a. c. la 10 ore a. m.

Un prânz festiv la episcopul Dr. E. Miron Cristea. Cetim în „Foia diecezană din Caransebeș: Ca în toți anii așa și în anul acesta Prea Sfinția Sa D-l Episcop Dr. E. Miron Cristea a dat Duminecă un prânz festiv în onoarea șefilor tuturor autorităților civile, militare, judecătorești etc. E'au invitat 28 persoane. Prea Sfinția Sa avea la dreapta sa pe colonelul Hájek, comandantul pieței, iar la stânga sa pe colonelul Müller. V's a vis era înalt Prea Cuvios Sa Dl Arh. mndrit, vicar episcopesc Eliaret Musta. La fripturi P. S. Sa rostește un admirabil toast, în care reliefează vitejia soldatului român și închină pentru Majestatea Sa. Toastul al doilea îl ține d-l sece-

tar Dr. Cornel Cornean pentru oaspeți. Răspund colonelul Hájek scoțând la viață în flon a binefăcătoare a bisericii asupra ținutei frumose a armatei. Mai toastează proștorul șef Erl - președintele senatului dela tribunal Czakó Toți trei pentru P. S. Sa.

I. general la masă a demontat o dispozitie anlicară.

Comemoriarea reginei Elisabeta în Germania. Din Berlin se anunță: Lyceum club, cercul doamnelor germane, a ținut Duminecă o ședință solemnă pentru a celebra memoria reginei Elisabeta a României, protectoarea cercului. Împărăteasa a fost reprezentată prin marea doamnă de onoare Domnișoara von Geredorff. Ministrul României a asistat la ședință. D-nele Elmenreih și von Bunsen au impresionat adânc adunarea prin cuvântările lor în cinstea reginei poete.

Distincție. Ni se scrie: Dnii Dr. Salvator Iurca ofițeri rez. dela a 7 bat. de artilerie equestră, pentru ținută deosebit de eroică, după ce primisă S'ignum laudic și a fost înaintat și de loc. tenent, acum în urmă s'a conferit Crucea militară cl. III. cu decorația de război.

Pentru orfelinatul din Sibiu s' intrat, după cum cetim în „Tel. Romn., până eri la cassa arhiepiscopala suma de 63855 coroane.

Un cutremur de pământ, care a ținut vre-o 4 secunde s-a simțit Lună seara pe la orele 9 în Făgăraș și Jur. Paube nu s-au produs.

Darui pioase. Corpul învățătorilor dela școala primară centrală gr. or. rom. de băieți și de fetițe din loc de incidentul regretabil a trecerii la cele eterne a vrednicului direct. ț V. Onițiu, și a profesorilor eroi ț Dr. Alex. Bogdan, ț Vas. Micula și ț Dia. Nistor căzuți pe câmpul de luptă, a contribuit. La masa studenților > V. Onițiu 20 cor. la fondul profesorilor eroi 10 cor., la casa de lectură Dr. Alex. Bogdan 10 cor.,

Exprimăm generoșilor donatori sincere mulțămite. Direcțiunea școl. medii gr. or. române.

Cel mai formidabil duel artileristic al războiului. Asupra luptei dela Verdun foala „Naweliste“ din Lyon dă următoarea descriere: Lupta aceasta este a se considera de cel mai formidabil duel artileristic. Numeroase părți din frontul francez au primit în curs de douăsprezece ore o sută de mii de proiectile. Pădurile erau cosite până la rădăcini. Răuțelul Forgeș de pruse formă numai un mic păuțet. Mucha înălțimei cota 213 era rețezată pe o întindere de 27 metri prin proiectilele germane. După o violentă bombardare germanii pătruseră Lună după amiază în satul Forgeș, urcând cota 265. Spre noapte forțeleii menținură regiunile mai înalte ale Cotel P'ole. Marți înainte de prânz focul de artilerie german deveni și mai violent. Tunurile sculpu un foc nemiștor asupra frontului dela vest. Spre seară germanii reușeră să se adăpostească sub scutul arborilor încă rămasi în pădurea corbilor, amenințând de aici pozițiunile francezilor la Cumieres.

Misiune japoneză în Rusia. Din Rotterdam se anunță: M'kadoul Japoniei a primit în audiență pe primul ministru contole Okuma, pe priințul Oyama, pe ministrul de justiție Yamagata și pe ministrul de externe Ishii, cu cari s'a întreținut timp îndelungat asupra mersului politicii externe; s'a discutat tot odată și tratatul de alianță cu Rusia. Asupra hotărârilor luate, se ține cel mai mare secret. Prințul Oyama și ministrul de externe s'apune că vor pleca în misiune în Rusia, pentru a întoarce visita marelui duce Mihailovici.

In Polonia vor avea loc în zilele de 14, 15 și 16 Martie n. exerciții de tragere la tir, iar în 16 și 17 Martie n. și noaptea.

Proprietar: T. A. Muresianu: Branice & Comp. Redactor responsabil: Ioan Lăcș

Pește ieftin

afumat, în untdelemn. Sproten (ca sardine) se capill la prăvălii de delicatese cu 6-8 fileri bucată, și cu kilogramul.

Comandă engros la I. G. A. raiob, Agentură, Strada Lungă Nr. 10. 3-8